

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

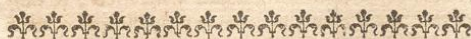
Lvgdvni, 1654

Cap. I. Terminus in communi vltcrius quintupliciter dissecatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

dentario veluti liberatum, & nec materiae, nec etiam quantitati inexistens, neutiquam esset album, esset tamen albedo, vt certo certius.

61 Ad secundum respondeo, denominatiua realia, seu res concretas impraesentiarum definiri (vt contra non paucos Nominalium persuadet secunda pars secundae obiectionis, ac triplex ratio in ea breuiter insinuata) atqui eiusmodi denominatiua, seu concreta casu Dialectico ab abstractis differre. Deinde, tametsi de casu grammatico sermo esset, adhuc denominatiua realia tali casu differre possent ab abstractis: sicut enim vnura ab alio solo nomine differre dicitur, ens v. g. à gladio: non quod nomine constet, nomenve sit, cum non sit oratio, nec orationis pars, sed, quod nomine significetur: ita pariter denominatiua realia, seu res concretæ ab abstractis differre poterunt, solo casu: non quo constent, sed quo significantur. Sed de abstractis, & concretis (à quibus denominatiua vix differre arbitramur) plura tract. sequenti.

TRACTATVS III.

De aliis speciebus veritatis simplicis siue termini.

CAPVT I.

Terminus in communi ulterius quintupliciter diffecatur.

1 **I**N primis autem dissecari solet in concretum, & abstractum. Concretus est qui rem instar compositi significat: veluti homo, albus, nullus: qui termini exprimit totum quoddam ex humanitate, & substantia, ex subiecto & albedine ex nullitate, & re quæ nulla asseritur: abstractus est, qui rem instar partis significat: veluti humanitas, albedo, & nullitas; qui termini partem quandam hominis, albi, nullius, aut quasi partem significant prout talem. Quæ definitio colludit cum ea, quam tradunt Fons. lib. 1. cap. 23. & Cardinal. Toletus lib. 2. cap. 13.

2 Obiiciunt aduersus eam Recentiores: Deus est terminus concretus, sicut Deitas abstractus: nihilominus non significat compositum, propterea quod Deus ob infinitam simplicitatem ac perfectionem suam ab omni compositione sit alienus. Confirmant primo, quoniam corpus simplex, possibile saltem est: at est terminus concretus: hic ergo compositum non significat. Confirmant secundo, humanitas significat essentiam hominis adæquatè sumptam: at ea constat corpore & anima; humanitas igitur significat, rem compositam; cum tamen neutiquam sit terminus concretus, sed abstractus.

Respondeo, Deus ex substantia diuina virtualiter intrinsecè componitur. Deinde saltem ratione nostra, seu virtualiter extrinsecè componitur ex duabus formalitatibus, quarum penes alteram cum substantia creata, & penes alteram cum natura creata conuenit; hæc autem compositio, cum sit præcisè secundum quid talis, sicut & illa prior, inde est vt neutra in Deo imperfectionem arguat vllam. Demum est Deus tum virtualiter intrinsecè, tum

etiam virtualiter extrinsecè sit indistinctus & simplex: tamen ea vox eum per modum compositi significat: haud secus atque eum concipimus velut corporeum, quin re aut ratione, corporeus sit? Ex quo ad primam confirmationem liquet. Ad secundam ferè eodem modo respondeo: aliud est significare rem compositam, aliud eam significare per modum compositi: etenim in eodè conceptu reperitur interdum ratio partis, & totius, & voce aliqua exprimi potest magis ratio partis, quam totius: proinde ea vox, *humanitas*, est terminus abstractus, non concretus, qualicet compositum ac totum quoddam exprimat, magis tamen in eo rationem partis quam totius exprimit; & ita compositum non per modum compositi, sed partis significat. Sic vox, *rationale*, in homine magis vim discursuam quam sensitiuam exprimit, quamquam vtramque quodammodo indiget.

In hac diuisione animaduertendum est, concreta alia esse substantialia, cuiusmodi sunt homo, Angelus; alia accidentalia, vt albus, niger; alia realia, vt quodlibet horum; alia rationis solius, qualia sunt composita ex genere & differentia: alia demum merè vocalia, veluti ens respectu entitatis, res respectu realitatis.

Præterea diuidi solet terminus in connotatiuum, & absolutum: absolutus est, qui significat rem instar per se stantis, vt homo; connotatiuus est, qui eam significat per modum alteri adiacentis, vt albus. Obiicies primo contra vtramque definitionem: homo significat humanitatem supposito adiacentem, & non per se stantem, & tamen est terminus absolutus, non connotatiuus. Secundo vbicatio, duratio, albedo, & similes notiones significant rem alteri adiacentem, videlicet formam accidentalem, de cuius conceptu est accidere, seu adiacere, nihilominus non sunt termini connotatiui: demum negatio, carentia priuatio, non significant rem, ac proinde nec rem per se stantem, cum tamen termini absoluti censeantur.

Ad primum, & secundum argumentum respondeo: aliud est significare rem alteri adiacentem, aliud rem per modum alteri adiacentis: siue quod iuxta est, longe diuersa sunt, significare rem alteri adiacentem ex parte obiecti, & eam significare ex parte modi: sicut diuersa sunt, cognoscere animal ex parte obiecti, quod sit secundum aliquos per actum re pondentem huic voci, rationale, & illud cognoscere ex parte modi, quod neutiquam sit eo actu, vti paulò supra in simili dictum: notiones ergo adductæ in prima, & secunda obiectione priori modo significant, non posteriori, posterior autem significatio est propria termini connotatiui, & ideo ex notiones ita sunt termini absoluti, vt significationem propriam, & genuinam termini connotatiui minime sortiantur. Ad tertium argumentum respondeo, non in definitione termini absoluti, & etiam connotatiui latè sumi, qua ratione non entia complectitur.

Ex dictis colligitur primo, omnia nomina substantiua, etiam ea Pater, Dominus, Rex, & similia esse terminos absolutos; in quo ferme solus Fonsca lib. 1. cap. 24. dissentit. Constat secundo, omnia nomina adiectiua prout talia esse terminos connotatiuos, id quod est, & ex ethymo vocis, & nostra definitione, & communi consensu perspicuum. Constat tertio contra nonnullos recentiores, adiectiua neutraliter & substantiue supra esse terminos absolutos, siquidè à connotatione & adiectione omni absoluta sūt, alias adiectiue sumeretur, cōtra quæ supponitur. Constat

7 Constat quartò, terminum absolutum malè definitum à Villalpando lib. 1. cap. 5. eum qui non sumit denominationem ab alio : tum quia definitio conceptibus positiuis compingi, si potest debet : tum quia homo est terminus absolutus, cum tamen ab humanitate denominationem sumat. Constat quintò, non melius à Soto cap. 10. lect. 1. terminum absolutum definitum esse, eum qui prater suum materiale nihil aliud adiacere, vel non adiacere significat : quia perperam omni termino absoluto materiale attribuit, cum Deus, & Angelus eo careant : ceterum ita ea definitio explicari potest, vt eadem sit cum nostra, & ita solo obscuritatis vitio laborat : Constat sextò, perperam etiam definitum ab Hurtado disp. 1. sum. lect. 9. terminum absolutum, eum qui se solo est perfectè significatiuus, siquidem se solo significat omne id, ad quod significandum ab hominibus impositum est, quo pacto agens illud perfectè agit, quod producit totum effectum, ad quem producendum ab authore naturæ destinatur : secundò, quoniam ideo albus iuxta ipsum non est perfectè significatiuus, quia eo nomine audito hæret auscultans, nec quiescit, donec an sit Petrus, an Paulus, aut alter comperiat : aut audita hac voce homo idem vsu venit, & audiens, quis sit in particulari, anxius explorat : homo igitur in hoc sensu non est perfectè significatiuus, cum tamen sit terminus absolutus.

Insuper diuidi conuenit terminus in categorematicum, & syncategorematicum ; ille est, qui prædicationem se solo in recto claudere potest, vt homo, albus, quorum alteruter in propositione, vel subiectum, vel certè prædicatum directum esse potest : hic est, qui aliter in propositione collocari postulat, vt omnis, nullus, quorum neuter in propositione subiici aut prædicari directè se solo potest ; quibus adde vnionem aliasque particulas orationis videlicet aduerbia, coniunctiones, interiectiones, & similia. Hæc definitio vtriusque termini cum vocum ethymo belè colludit ; nam categoria, latine prædicatio est, quare terminus syncategorematicus sonat eum, qui simul cum alio extremo directo in prædicatione collocatur, & categorematicus, qui sine alterius adminiculo in prædicatione directè ponitur : Item duplex ea definitio colludit etiam cum duabus à B. Thoma 1. part. quæst. 3. art. 3. traditis dicitur autem (inquit ille) dictio categorematica, quæ absolute ponit rem significatam circa aliquod suppositum, vt albus circa hominem, cum dicitur homo albus, & paulò infra, dictio verò syncategorematica dicitur, quæ importat ordinem prædicari ad subiectum, sicut hæc dictio omnis, vel nullus. Ecquid autem est ponere rem significatam circa aliquod suppositum, nisi rem aliquam exprimere, quæ de alia possit se sola prædicari directè, aut quæ se sola possit alteri in propositione directè subiici : ecquid etiam est importare ordinem prædicari ad subiectum, nisi id dumtaxat repræsentare, quod se solo nequeat esse directè prædicatum, aut subiectum propositionis, sed potius modus quidam & ordo vnus ad aliud. Huc etiam recidunt definitiones Soti 1. part. introduct. cap. 8. notab. 1. & fermè Toleti lib. 1. cap. 12. iuxta quos terminus categorematicus est, qui significat aliquid, vel aliqua ; & syncategorematicus, qui significat solum aliquod.

8 Obiicies primò, hæc vox syncategorematicus est terminus syncategorematicus, vt perspicuum videtur : at se sola propositionem directè claudit, vt cernere est in hac, aliquis terminus est syncategorematicus. Respondeo distincta maiori : est terminus

syncategorematicus in actu signato, non verò in actu exercito, sicut hæc vox, signum naturale, in actu signato, est signum naturale, cum tamen in actu exercito sit signum arbitrarium, & quod aiunt, ad placitum. Obiicies secundò ex P. Hurtado disp. 1. lect. 10. omnia nomina substantiua sunt categorematica, & adiectiua syncategoremata : at iuxta nostram definitionem etiam adiectiua sunt categorematica ; ergo vitiosa. Maior, quæ sola probationis indiga est, hunc in modum suadetur : syncategorematicus idem est, ac consignificatiuus teste Calepino, Nebrissenf, & aliis : sed consignificare omnibus adiectiuis commune est, nimirum quæ simul cum substantiuis significant, eisque adiacent. Respondeo, omnia nomina adiectiua syncategoremata non sunt : tum quia omnes logici syncategoremata aliter usurpari nt, vt ipse, quo cum disputo, fatetur : at in vsu vocum communis consuetudo potissimè spectanda : tum quia syncategorema est consignificatiuum, & categorema se solo significatiuum, vt vltro damus : sed nomina adiectiua per se significatiua sunt dialecticè, & non præcisè simul cum alio, cum in propositione queant per se & sine adminiculo alterius prædicari, vt constat in hac homo est albus : tum tertio, quia eadem vox eodemque terminata modo, nequit esse iam nomen substantiuum, iam adiectiuum : at eadem vox potest esse interdum categorema, interdum syncategorema vt colligitur ex D. Thoma supra 1. part. quæst. 13. art. 3. & cernere est in hac voce solus, quæ in ista propositione, Deus est solus, categorema est, in hac verò, Deus solus est æternus, syncategorema est, & ob id prior propositio est falsa, secus vero posterior.

9 Obiicies tertio, ex eodem citata disp. 1. lect. 10. hæc pronomina omnis, nullum, aliquis, & similia, syncategoremata sunt, & tamen possunt se solis propositionem directè claudere, & eius integrum prædicatum esse, vt videre est in his ; homo confusus cognitus est aliquis ; carentia omnis rei est nullus, aut nullum ; Deus & creatura sunt omnia. Respondeo, in prima propositione subauditur homo : in secunda, ens : aliàs falsa esset, quod inde constat, quia si dicas carentia est nullum ens, aut etiam non ens, propositionem falsam haud dubiè proferes : subintelligitur ergo præcisè ens, secluso quidem non ente : eadem ratione coniungi potest in tertia subaudiri ens, aut quid eiusmodi sumptum in plurali. Quocirca nullum eorum pronominum interius, siue in mente est se solo prædicatum vllius propositionis, esto exterius, & in voce tale sit, quod solum adducta exempla persuadent.

10 Obiicies quartò, ex Arriaga disp. 1. lect. 4. nomina substantiua, quæ omnium confessione sunt categorematica, possunt in propositione directè subiici, & prædicari : pronomina vero illa, omnis, nullus, &c. quæ iuxta omnes sunt syncategoremata, nec possunt directè subiici, nec prædicari : at nomina adiectiua media sunt inter hæc & illa, siquidem subiici nequeunt, prædicari possunt, vtique se solis : erunt igitur partim categorematica, & partim syncategorematica, ac proinde perperam diuiditur terminus in categorematicum, & syncategorematicum, cum vltèrius in vtrinque medium, & penes aliquid cum altervtro similem diuidi eum oporteret. Respondeo, nomina adiectiua media quidem sunt inter substantiua & pronomina, verum nomina substantiua sola non sunt categorematica, vt apertè probatum est paulo superius : vnde nomina adiectiua inter categorematica, & syncategoremata non mediant, vt obiectio contendit. Itaque syncategorema, quodcumque sit, nega

negationem quandam virtualiter includit, quæ velut malignantis naturæ illud à ratione subiecti & prædicati in recto excludit: nomen autem adiectiuium saltem prædicatum directum se solo esse valet, quamvis non subiectum, atque aded syncategorema esse non sustinet. Vtriusque signum est, quod prolata hac propositione, *albus est homo*, particula, *albus*, censetur esse prædicatum, non subiectum, quia non hoc sed illud esse potest, nullo alio in mente subintellecto: Cæterum prolata hac propositione, *aliquis est homo*, particula, *aliquis*, à nemine censetur rationem prædicati obtinere in mente interiusvè, aut ea propositio huic æquipollere, *homo est aliquis* sicut illa prior æquipollet huic, *homo est albus*, quia nimirum *aliquis* est terminus syncategorematicus, adeoque nequit vnquam esse se solo in intellectu nostro subiectum, aut prædicatum, sed semper in consortio alterius, quod etsi taceatur exterius, tamen intus necessariò subauditur: cum ergo alio subaudito possit esse ex æquo seu subiectum, seu prædicatum, non est quamobrem subiectum non remaneat vti voces externæ præferunt, sonantque.

11 Ultimò obijciens; in hac propositione *nullum est animal, quod non vivat*, particula illa, *nullum*, subiicitur se solo, & tamen est syncategorema: quod etiam visere est in hac prædicatione, *nullus est Deus non trinus*. Respondeo, in nostra propositione adductum syncategorema se solo subiici: nam prima æquipollet huic in mente, *nullum animal est non vivens*; secunda huic, *nullus Deus est non trinus*.

12 Ex his quæ huc vsque differuimus, perspicue colligitur, tres divisiones termini proximè positas affines quidem esse, cæterum inuicem discrepare, quæ in re hallucinatus est, quantum arbitror, P. Hurt. disp. 10. sum. sect. 10. vbi duas posteriores confundit & Mag. Sotus lib. 1. sum. cap. 1. not. 3. vbi primam & secundam haud distinguit; siquidem terminus categorematicus significat omnia nomina substantiua, & adiectiua, vt homo, albus: terminus absolutus tantum substantiua omnia, vt homo, albedo: terminus abstractus tantum aliqua substantiua, vt albedo, humanitas: quare terminus categorematicus est superior absoluto, & absolutus abstracto, quia nullus terminus est absolutus, qui non sit categorematicus, & nullus abstractus, qui non sit absolutus; cum tamen è conuerso plures termini sint categorematici, qui non sint absoluti, & plures absoluti, qui non sint abstracti: quo pacto, animal v.g. est superius homine, eo quod nullus homo non sit animal, non tamen è conuerso.

13 Idem ordo superioris & inferioris, sed tamen inuersus, reperitur inter tria reliqua membra diuidentia præmissis opposita: nam terminus concretus, nomina substantiua, & etiam adiectiua complectitur, vt homo, albus: connotatiuus sola nomina adiectiua, vt albus, tiber: syncategorematicus sola pronomina adiectiua, & similes particulas, vt omnis, nullus: vn de terminus concretus est superior connotatiuo, & connotatiuus syncategorematico: quocirca iure merito in idem caput has tres divisiones coniecimus, vt earum differentia, conuenientia, & ordo, per iuxta-positionem melius appareat.

14 Recta quoque doctrinæ methodus postulat, vt hic etiam breuiter discutatur celebris illa diuisio termini in rectum, & obliquum. Illud dicitur impotari in recto, quod nominandi casu, qui rectus est, repræsentatur: in obliquo vero, quod cæteris casibus significatur. Non me latet aliquos recentiores censere, illud in recto importari, quod cognitione directiua amoris, aut odij seu vi cuius res amari, aut odio

haberi possit, repræsentatur, & importari in obliquo, quidquid secus repræsentatur. Hæc tamen doctrina mihi non placet; primo quia sentio belluina rem velut appetibilem repræsentat: at illam nec in recto, nec in obliquo exprimit, cum belluæ omnis dearticulationis rectæ, & obliquæ sint incapaces: secundo, quoniam hic actus, *imago diuina bonitatis*, summam & infinitam bonitatem verè repræsentat; cur ergo ad eius amorem dirigere nequeat, quantumvis eam in obliquo repræsentet: tertio, quia repræsentari in obliquo est indirectè cognosci, & repræsentari in recto est directè cognosci: at indirecta cognitio qua aliquid in alio cognoscitur amorem, & odium regulat aliàs beati non possent creaturas in Deo cognitæ amare; ergo etiam indirecta cognitio quæ casui indirecto, & obliquo respondet, amorem & odium regulare poterit. Quartò, quoniam fieri aliquando potest, & solet, vt cognitio rem in obliquo repræsentans clarior sit, atque perspicacior, ea quæ illius bonitatem in recto exprimit vt si asseras, *pater amicus est mihi ignotus*; ita enim si res habeat veluti asseritur, bonitas obliquè repræsentata clarius, & dilucidius apparet, quam bonitas in recto cognita: hæc ergo si amorem excitat, à fortiori illa. Quinto tandem: verbum eandem habet vim elicitiuam amoris, & odij per quodcumque tempus sit coniugatum, & siue ponatur in præteriti, à quo eius incipit coniugatio, siue in præteriti, siue in futuro: quocirca vt bona, aut mala præsentia nos delectant, vel angunt, sic etiam præterita nobis placent, aut displicent, sic & futura timemus, aut speramus: similiter ergo nomen, seu ponatur in recto, à quo eius incipit declinatio, siue in aliquo obliquo, eadem tamen vi affectum amoris aut odij accendit. Alij censent, id importari in recto, quod ex vi cognitionis quam terminat subiectum, & prædicatum propositionis esse potest; in obliquo verò, quod nec subiici potest, nec prædicari. Cæterum supra tract. 2. cap. 1. n. 10. satis probatum manet, casus obliquos subiici & prædicari in consortio rectorum: quo hic sentiendi modus corrui.

15 Tandem diduci solet, terminus in specificatiuè, & reduplicatiuè: hic exprimitur huiusmodi particulis, pro vt, inquantum, vt, quatenus, & similibus; ille vero, quauis voce ab eiusmodi particulis absoluta: hic significat non tantum quod res ita se habeat, sed quod penes eam sit causa & ratio, cur ita se habeat: ille vero effectum, non vero causam: exemplum huius sit; *album in quantum album immediatè dissipat visum*: exemplum illius; *album immediatè disgregat visum*: nam in priori propositione album sumitur reduplicatiuè, in posteriori verò specificatiuè. Quod autem ait P. Hurt. initio log. §. 2. eas particulas recidere in has, *formaliter ac materialiter*, mihi omnino haud placet: tum quia, in hac propositione *album in quantum album est compositum ex subiecto & albedine*, album non magis sumitur formaliter quam materialiter, imò vtroque modo: at sumitur potius reduplicatiuè, quam specificatiuè: tum etiam, quia accipi reduplicatiuè, siue formaliter iuxta ipsum est prædicatum conuenire subiecto ratione alicuius formæ, & quod ita conueniat denotari: hoc autem est falsum, quoniam in hac propositione, *materia prima quatenus talis est substantia*, materia sumitur reduplicatiuè, & tamen nihil denotatur ei conuenire ratione alicuius formæ, sed potius ratione, sui pro vt omnem formam natura anteuerit: fortassis tamen Pater Hurt. nomine formæ solam intelligit causam, aut rationem, cur ita sit aliquid, quamuis exemplum, quo vtitur, albedinis de vera forma,

ma, actiue in subiecto recepto, eum loqui indicet.

CAPVT II.

Quid qualibet concreta importent, & quo pacto?

16 **Q**uod attinet ad concreta accidentalía, siue intrinseca, siue extrinseca, vt v.g. album, nigrum, genus, speciem &c. ea quidem importare semper in recto subiectum & in obliquo formam, docent Aureol. in 1. dist. 4. q. 1. art. 4. Auicenna 2. p. log. cap. de proprio Hurt. disp. 6. de an. f. 4. §. 38. & disp. 9. met. sect. 3. num. 28. Arriaga disp. 1. sum. f. 9. num. 262. & 66. Idem tradunt Fonseca lib. 5. met. cap. 7. q. 5. sect. 4. & Sotus q. vnic. de gen. art. 2. quibus in locis ambo, tametsi concreta accidentalía pro formali, adeoque magis principaliter censeant significari, ac nominari penes formam, quam penes subiectum; cæterum eorum nomina pro hoc supponere non pro illa, seu, quod perinde est, hoc non verò formam esse, id de quo dicitur quodlibet concretum, & quod dicitur dicto omni conc. eo, ac per consequens subiectum solummodò importari ab eis in recto adassentunt. In eadem sententia est Capreolus in 1. sent. dist. 4. art. 1. ad 2. his verbis, *Licet album, & albedo idem significant, tamen album copulat subiectum; significat enim albedinem in concretionem ad illud, & subiectum dicit in recto, & ideo supponit pro illo, & non pro albedine, albedo autem significat eandem formam sine tali concretionem, sed per modum substantia, vt dictum fuit supra, & ideo album non predicatur de albedine, nec e contra.*

17 Cæterum concreta accidentalía, quæ eacunque sint importare semper in recto formam, & non nisi in obliquo subiectum, aliquorum est sententia: quæ etiam tribui solet Caietano, Scoto, & alleclis: At vero eiusmodi concreta aliquando importare in recto solam formam, aliquando subiectum censent alij, quos suppressis nominibus refert supra Hurtadus disp. 6. de an. sect. 4. idem etiam innuit Auerſa q. 23. log. sect. 3. §. *addi potest.* Ita de concretis accidentalibus specificatiue, & absolute sumptis alij, alique authores: ea autem reduplicatiue sumpta importare in recto formam solam docent plerique: at subiectum simul, & formam quamuis pauci, sed tamen aliqui.

18 Rursus quod attinet ad significationem nominum, concreta accidentalía, quatenus talia, significari magis principaliter penes formam, & minus principaliter, solumque insinuatitè penes subiectum, docent Auerroës lib. 5. met. comment. 14. Alexander Alensis ibidem, Albertus Magnus etiam lib. 5. met. tract. 1. cap. 11. Capreolus supra in 1. dist. 4. q. 1. & 2. Durandus in 1. dist. 34. q. 2. Gregorius in primum dist. 8. q. 2. art. 4. Item B. Thom. lib. 5. met. lect. 9. his verbis, *nec est verum quod Auicenna dicit, quod predicata, quæ sunt in generibus accidentis principaliter significant substantiam, & posterius accidens, sicut hoc quod dico album, vel musicum: nam album vt in predicamentis dicitur, solam qualitatem significat, & significat autem hoc nomen album subiectum ex consequenti, in quantum significat albedinem per modum accidentis, unde oportet quod ex consequenti includat in sui ratione subiectum; nam accidentis esse est inesse, albedo enim etsi significat accidens, non tamen per modum accidentis, sed per modum substantia, unde nullo modo significat substantiam, si autem*

principaliter significaret subiectum, tunc predicata accidentalía non ponerentur à philosopho sub ente secundum se, sed sub ente secundum accidens: nam hoc rorum, quod est homo albus, est ens secundum accidens. B. Thomam Caietanum, & eius factionis authores alij communiter sequuntur. Sed Auicenna, Hurt. & Aureol. locis citatis malunt, concreta accidentalía importare subiectum velut magis principale significatum, & formam velut minus principale: Alij autem indicant, vtrumque ex æquo significari, & neutrum eatenus alteri anteferendum. At Fonseca relato illo cap. 7. lib. 5. metaph. quæst. 5. sect. 4. distinguit inter concreta accidentalía arte facta, & ea quæ sunt naturalia: atque hæc docet principaliter significari penes formam, quam penes subiectum, illa vero quoad vtrumque ex æquo, & formaliter, neutrumque insinuatitè, & secundaria ratione.

Denique, quod spectat ad rationem intrinsecam vel extrinsecam cuiuslibet concreti accidentalis; plerique authores significant, omne concretum accidentale importare intrinsecè, ac per identitatem realem tam formam, quam subiectum; Cæterum Rubius in prædicam. cap. 4. q. 2. à num. 15. tradit bifariam sumi posse, & solere concretum accidentale: primò, prout est vnum per accidens, & ex rebus ad diuersa spectantibus prædicamenta coalescens, & ita importare formam; & subiectum v.g. albedinem & parietem, intrinsecè quidem, & per identitatem veram: secundo prout est vnum per se, vniùque duntaxat prædicamenti, & sic importare intrinsecè & identicè solam formam accidentalem, eiusque vnionem cum subiecto, hoc vero tantum extrinsecè, & connotatiue, ac velut quid ab eo realiter adæquatè distinctum.

Hæc authorum sententiæ de concreto accidentalí. Quod autem attinet ad concretum substantiale, quale v.g. correspondet huic voci, *homo*, aliqui, in quibus P. Arriaga disp. 2. summul. sect. 9. docent, in suppositis purè creatis inuolui solam naturam in recto, & subsistentiam in obliquo; at in Christo modò subsistentiam inuolui in recto, & naturam in obliquo, interdum etiam vice versa, hanc in recto, & illam in obliquo. Alij verò, inter quos P. Vasq. 1. part. disp. 130. cap. 3. num. 3. putant concreta substantia his respondentia nominibus, Deus, homo, quidam homo, importare in recto solam naturam, & in obliquo subsistentiam: è contrario verò se habere concreta his subiecta vocibus, Petrus, Paulus, Persona, Pater æternus, eius Filius, aut Spiritus sanctus. Sed alij ex quibus videtur esse Auerſa quæst. 23. log. sect. 3. existimant omnia concreta substantia, importare in recto seu directè tam naturam, quam subsistentiam.

Porro quod spectat ad significationem nominum, concreta substantia expressius, & distinctius, adeoque magis principaliter significari quoad naturam, si sint his subiecta vocabulis, homo, Deus, hic homo, aliisque id genus: sin autem isti, persona, suppositum, Pater æternus, Filius, &c. quoad solam subsistentiam ita significari, tuentur Vasquez & Auerſa locis citatis, ac cæteri fermè Authores: dixi, *fermè*; quoniam aliqui Thomistæ cum Capreolo in 1. dist. 4. q. 1. art. 1. conclus. 5. docent omne concretum substantiale significari principaliter, & distinctè quoad solam naturam, nec nisi secundariò & implicite quoad subsistentiam. Tandem Scolastici quos viderim, ferè omnes in ea sunt sententia, vt putent concretum omne substantiale importare intrinsecè, & identicè tam naturam, quam subsistentiam, & neutram extrinsecè, ac tantum connotatiue.

CAP.